

Finansdepartementet  
Ekonomiska avdelningen  
Philip Löf

103 33 Stockholm

Vår referens/dnr:  
SN Dnr 206/2016

Er referens/dnr:  
Fi2016/03571/E2

2017-01-12

## Remissvar

### En översyn av överskottsmålet (SOU 2016:67)

Utredningen föreslår en justering av det nuvarande saldomålet för offentligt sparande från nuvarande +1 procent till +1/3 procent av bruttonationalprodukten. Svenskt Näringsliv har tidigare gjort bedömningen att saldomålet kan sänkas till 0 procent utan att det skulle uppstå risker för uthålligheten i de offentliga finanserna eller att statens stabiliseringspolitiska förmåga skulle begränsas.

Anledningen är att offentlig sektor sedan det nuvarande saldomålets införande inte bara har amorterat av nettoskulden utan därutöver ackumulerat en betydande finansiell nettoförmögenhet. Denna buffert är tillräcklig för att hantera även betydande krisscenarier, vilket inte minst framgick under den senaste finanskrisen. Sverige hade då möjlighet att bedriva en omfattande keynesiansk stimulanspolitik utan att tappa förtroende på de internationella kapitalmarknaderna.

Sverige bör bibehålla väl tilltagna buffertar för att hantera framtida kriser, men bör undvika ytterligare uppbyggnad av en ännu större nettoförmögenhet eftersom det skulle ske på bekostnad av produktionstillväxten via överbeskattningskanalen.

Även demografiska skäl talar för en nedjustering i dagsläget. Helt enligt plan har nettosparandet i pensionssystemet gått ner efter de stora pensionsavgångarna. Att i det läget bibehålla ett högt saldomål skulle leda till åtstramningar i den statliga sektorn (skattehöjningar) och bidra till intergenerationell orättvisa.

Svenskt Näringsliv menar fortfarande att ett saldomål på 0 procent hade varit motiverat, men stödjer samtidigt utredningens förslag om en sänkning till 1/3 procent. Det finns ett stort värde i att förändringen har ett brett politiskt stöd som omfattar sju av åtta riksdagspartier.

Utredningen föreslår även införande av ett skuldankare på 35 procent av den offentliga bruttoskulden +/- 5 procent. Om skulden avviker utanför ramarna kan det vara en indikation på att finanspolitiken inte har levt upp till saldomålet eller att saldomålet bör justeras. Det kan också finnas sakliga skäl till avvikelser, exempelvis en djup lågkonjunktur. Skuldankaret är inte ett operativt mål, men får likväl betydelse och bidrar till ökad transparens kring finanspolitikens målbild.

Svenskt Näringsliv ställer sig bakom införandet av ett skuldankare.

I utredningen förs en diskussion om att det teoretiskt vore mer lämpligt att använda den finansiella nettoförmögenheten som hållbarhetsindikator för skuldankaret. Men fastnar för att bruttoskulden är ett mer etablerat begrepp inte minst i EU-sammanhang och är lättare att mäta objektivt eftersom någon värdering av tillgångar inte behöver göras.

Dessa argument är giltiga i dagsläget men Svenskt Näringsliv anser att det finns anledning att utveckla kvaliteten i den offentliga sektorns redovisning av sina tillgångsmassor. Med en bättre bild av de offentliga balansräkningarna skulle styrningen av verksamheterna kunna förbättras och kreditvärdigheten öka. Det finns med andra ord både effektivitetsskäl och stabiliseringspolitiska skäl till att ett utvecklingsarbete sätts igång inom detta område inte bara i Sverige utan även på EU-nivå. Med bättre datakvalitet skulle skuldankaret längre fram kunna omformuleras och kopplas till nettoförmögenheten.

Utredningen gör också ett antal andra förändringar i det finanspolitiska ramverket med syfte att höja trovärdigheten. I ett antal fall handlar det om att kodifiera och precisera sådant som har varit outtalad praxis. Kodifiering är trovärdighetsskapande eftersom det minskar osäkerheten. Samtidigt innebär det ökad regelstyrning som ökar komplexiteten och gör systemet mindre flexibelt. Det finns alltså en avvägning mellan att höja trovärdigheten genom nya regler och att samtidigt undvika alltför mycket detaljreglering.

På det stora hela är utredningens kodifieringsförslag väl avvägda. I ett exempel tar man upp behovet av att Finanspolitiska rådet utvärderas med jämna mellanrum. Utvärdering är en väsentlig del av den svenska myndighetskulturen och det är även viktigt att utvärdera utvärderarna. Självklart bör därför även Finanspolitiska rådet utvärderas. Det är en viktig, men trots allt liten myndighet och det blir därför onödigt detaljerat att slå fast att just denna institution ska utvärderas med ett givet tidsintervall om fem år.

Det som däremot är en viktig kodifiering är fastslåendet att själva överskottsmålet nu ska omprövas varannan mandatperiod. Vi har vetat att demografisk utveckling och värdeförändringar i nettoförmögenheten ger ett behov av omprövningar med ungefär det tidsintervallet. Nu blir det klagjort att det är en helt normal åtgärd att göra justeringar i saldomålet. En sådan avdramatisering av det finanspolitiska ramverket bör minska risken för framtida politiska låsningar.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGSLIV

Bettina Kashefi  
Chefekonom

Jonas Frycklund  
Biträdande avdelningschef